

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Meditationum evangelicarum pars tertia, hoc est:
Tractatio evangeliorum tam dominicalium, quam
festivalium, ad recte se sub variis tentationum generibus
gerendum, disposita**

Creide, Hartmann

Francofurti ad Moenum, 1682

De secundo

[urn:nbn:de:bsz:31-126133](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-126133)

sunt ore suo, quàm butyrum; molliores sunt sermones eorum oleo, & ipsi sunt gladii, Psal. 55. v. 21.

Eadem arte Rhabfaces cives Hierosolymitanos sollicitavit, ut dederent se Regi Assyriorum, 2. Reg. 18. v. 31. 32. nec non Holofernes, uterque dolose. Vide Judith. 3. v. 10. seqq.

Alia exempla nunc omittamus, quorum multa obvia sunt. Nam totus mundus positus est in maligno, 1. Joh. 5. 19. Beatus, qui in Deo confidit. Filii viri sunt mendacium, si ponderentur in staterâ, ipsi simul ipsa vanitate sunt leviores, Psal. 62. v. 10. Qui verò in Deo fiduciam posuerit, firmissima anchorâ innititur, non enim facit irrita, quæ processerunt de labiis ejus, Psal. 89. v. 35.

III. *Argutias.* Nam quid tibi videtur, inquit, licetne Censum Cæsari dare aut non? Hoc rete illud est, quo non dubitant Christum capere.

Præceperat Deus in lege suâ, Exod. 30. v. 13. ut quilibet in populo Israhelico, si ad annum ætatis vigesimum pervenisset, dimidium sicli argentei, in templum afferret, quæ pecunia reponeretur in gazophylacium, & impendebatur ad ædificationem templi, & conservationem cultûs divini. Ubi verò Romanus Imperator Judæam haberet tributariam, inter alia onera complura Judæis, hoc etiam imposuit, ut siclum illum, qui erat quadrans Thaleri, non amplius in Templi gazophylacium, ut hæcenus fecerant, sed in ærarium Cæsaris reponerent. Hoc verò valdè mordebat Judæos. Alii Romanis hæc in parte obtemperandum non esse censebant: alii verò æquo animo ferendum opinabantur, quod

mutari non possit, siquidem vi externâ nihil quicquam adversus Romanos valeret. Inter hæc divortia sententiarum Christo eandem proponere volunt in forma dilemmatis, nec dubitant fore, quin Christus impingat. Quod si negativam ille amplecteretur, ipsum ut Rebellem apud Cæsarem accusaturi erant, qui populum prohibeat tributum Cæsari dare, ut in Passione calumniabantur, Luc. 23. v. 2. Sin affirmativam, apud populum eum tanquam proditorem Patriæ libertatis traduxissent, cui nihil tam exosum erat, quam censum Cæsari dare. Hinc rectè Jeremias: Inveni sunt in populo meo impii, insidiantes, quasi aucupes, laqueos ponentes & pedicas, ad capiendos viros, Jer. 5. v. 26.

Ejusmodi laquei adhuc hodie piis struntur, partim in doctrinâ, partim in vitâ, ut non sine ratione quis exclamet cum Anthonio: O Domine, quis evadet? Verùm quando ad Christi opem confugimus, ut testimonia ejus consilarii nostri sint, Psal. 119. v. 24. filii hujus seculi cum omni suâ astutia nihil efficient, ut immortum maneat: Draco & Angeli ejus non valuerunt, Apoc. 12. v. 8. Nam dissipat cogitationes astutorum, ne possint implere manuseorum, quod cœperant, Job. 5. 12.

De Secundo.

Sequitur *Medela*, quæ fluit
 I. *Ex Christi veriloquentiâ.* Licet enim è corde hypocritico loquantur, attamen ipsissima veritas est, & accipimus nos hoc testimonium eorum ad solatium nostrum, cum in doctrina, tum in vita. In doctrinâ, quod ab omni errore immunes

nes sumus, si ipsum sequamur. Si manseritis in sermone meo, verè mei discipuli estis, Joh. 8. v. 32. In vità verò ne dubitemus de promissis ejus; quia rectum est verbum ejus, & omnia opera ejus in fide, Psal. 33. v. 4.

In hominibus parùm fidei reperitur, licet enim quicquam pollicentur, tamen convertuntur in arcum pravum, Psal. 78. v. 57. Verùm Christus est testis fidelis & verax, Apoc. 1. v. 5. seipsum abnegare non potest, 2. Tim. 2. v. 13. Luc. 21. v. 33. Num. 23. v. 29. Rom. 3. v. 4.

Exultate hinc fratres! fidelem etenim Servatorem habetis, & verbo ejus firmiter inniti potestis. Sicut igitur promisit, quod vos orphanos non derelicturus, Joh. 14. v. 18. sed vobiscum fururus sit omnibus diebus usque ad consumationem seculi, Matth. 28. v. 20. ut recepit, se excitaturum vos, die novissimo, Joh. 6. v. 54. & daturum vitam aeternam, Joh. 10. v. 28. sic omnia hæc certissimè implebit, ut cum Josua dicere poteritis: De omnibus bonis, quæ se Dominus præstiturum nobis pollicitus est, unum non præterit incassum, Jos. 23. v. 14.

II. Ex Christi omniscientia. Non enim ipsum fugiunt insidiæ horum, sed statim cognoscit nequitiam illorum, inquiens: Quid me tentatis hypocritæ? Hinc patet, quod sit *κατανοήτων*, Act. 1. v. 24. qui omnia scit, Joh. 16. v. 30. cujusque cor inspiciens an sincerum an dolosum sit, ideò ait ad Nathanaëlem: Ecce, verè Israëlita, in quo dolus non est, Joh. 1. v. 47.

Hoc divinum *ἰδιώμα* est, quod restatur, Servatorem nostrum non nudum hominem: sed Deum esse, super omnia bene-

dictum in seculum, Rom. 9. v. 5. De Prophetis quidem novimus, quod & ipsi absentia & abscondita noverint, ut perspicitur in Samuele, 1. Sam. 9. v. 19. Elisa, 2. Reg. 6. v. 12. aliisque.

At hac virtute non à seipsis polluerunt, sed ex divina revelatione, *περὸ μυστοῦ καρδίας αὐτοῦ πνεύματος*, 2. Petr. 1. v. 21. ideoque hæc notitia non universalis fuit, sed quantum ipsis Deus revelavit, tantum cognoverunt, siquidem Elisa ipse fatetur, se mortem filii, hospitis suæ ignorasse: Dominus, inquit, celavit à me, & non indicavit mihi, 2. Reg. 4. v. 27. Sed cum Christo multò aliter comparatum est. Est enim receptaculum Divinitatis & Sapientiæ, ut Epiphanius loquitur, Col. 2. v. 3.

Hoc in nostrum vergat solatium.

O quoties fit, ut hostes astuta consilia in-
eant, quomodo piis incommodare velint. At Dominus ipsis acclamat: Inite consilium & dissipabitur, loquimini verbum, & non fiet, Esa. 8. v. 10.

Herodes putabat, se certo certius Regem Judæorum recens natum extirpaturum, ideò omnes pueros, qui erant in Bethlehẽm, & in ejus sinibus, à bimatu & infra occidit: Verùm Deus per Angelum jam ante Josephum admonuerat, ut cum puero in Ægyptum aufugisset, Matth. 2. v. 16.

Ita hodie tenus pios suos contrà hostium machinationes & truculentiam tuetur:

Magnas agant astutias,

Vadit Deus vias suas

Manu sua retractans.

Breviter: Perstat illud Esaiæ: Mirabile fecit consilium, & magnificavit sapientiam, c. 28. v. ult.

III. Ex

III. Ex hostium confusione & erubescantia, hinc Evangelista: Et audientes, mirati sunt, & relicto eo, abierunt.

Verè enim Salomo: Frustrà jactur rete ante oculos pennatorum, Prov. 1. v. 17. Ut enim volucres non advolant, quando rete explicari vident: Sic nec Servatoris oculis perspicacissimis astutæ hostium suorum machinæ abstruse erant: sunt enim multò plus lucidiores ipso Sole: & vident omnia quæ homines agunt, Sir. 23. v. 28. idèd laqueis suis ipsum irretire non potuerunt: sed ipsi in operibus manuum suarum comprehensi sunt, Psal. 9. v. 17. & in foveam inciderunt, quam Domino foderant, Prov. 26. v. 27.

Hoc ita praludium fuit victoriæ gloriosissimæ, quam deinde Christus in Passione suâ reportavit: ubi quidem insidias serpentis, calcaneo structas expertus est: sed caput ejus contrivit, Gen. 3. v. 15. & victos tuos emisit de puteo, in quo non est aqua, Zach. 9. v. 11.

Sapores Valerianum Imperatorem, infensissimum Christianorum hostem scabellum pedum adhibuit, & Christianos ab ejus tyrannide liberavit.

Tamerlanes Rex Tartarorum, Bajazetem Turcarum Imperatorem, sanguinarium Tyrannum, in caveâ ferreâ circumduxit.

Sic & Christus peccatum, mortem, Diabolum & infernum in Passione sua sibi subjugavit, & scabellum pedum constituit, hinc metu eorum soluti, cum Paulo præclarum illud *ὁμιλιον* insonare possumus: Ubi est mors stimulus tuus? Ubi tua inferne, victoria? 1. Cor. 15. v. 55. Propter nos enim mortuus est, propter nos resur-

rexit, propter nos in cælum ascendit, & de cælo redibit, ut fideles suos in habitatione pacis introducat, Esa. 32. v. 17. ubi cum Christo regnabunt mille annos, i. e. in æternum, Apoc. 20. v. 4.

De Tertio.

Restat *Cautela*, quæ tribus absolvitur Regulis, ut sunt

I. *Veritati stude*. Pharisei & Scribæ in Christum odio acerrimo flagrant, attamen testimonium ipsi vel Inviti impertiri coguntur, quod verax sit.

Nos quoque operam demus, ut hoc elogium reportemus. Domine, quis habitabit in tabernaculo tuo? qui ingreditur sine macula, & operatur justitiam, qui loquitur veritatem in corde suo, ait David, Psal. 15. v. 4.

Hæc ejusmodi virtus est, quâ tota S. S. Trinitas delectatur. Deus Pater, est Deus veritatis, Psal. 31. v. 6. qui veritatem custodit in seculum, Psal. 146. v. 6. Impossibile enim est, eum mentiri, Hebr. 6. v. 18.

Deus Filius est veritas ipsa, Joh. 14. v. 5. qui idèd in mundum venit, ut testimonium perhibeat veritati, Joh. 18. v. 37. Esa. 45. v. 23.

Deus Spiritus sanctus est Spiritus veritatis, Joh. 16. v. 26. ejusque verbum per quod gignit nos voluntariè, ut simus primitiæ creaturarum ejus, est verbum veritatis, Jac. 1. v. 18.

Quod si igitur aliquando societatem habituri sumus, cum Patre, Filio & Spiritu sancto, 1. Joh. 1. v. 3. veritati studeamus oportet, quæ sola homines Deo proximos